

ПЕРЕДМОВА

Українське Православне Братство св. Володимира в Торонті видає цей збірник „ВЕЛИКИЙ ГОЛОД В УКРАЇНІ 1932-33 р.”. Видаючи його, ми не маємо на меті розкрити якусь нову таємницю, чи додати щось нового невідомого про ту страшну подію в Україні, чи сказати світові про те, що той голод не був стихійним лихом, а був свідомо створений людьми, які мали необмежену владу в тій величезній країні, яку самі назвали Союз Советських Соціалістичних Республік (СРСР), до складу якої входить Україна, як суверенна Українська Радянська Соціалістична Республіка (УРСР). Все це відоме світові і ми певні, що настане час, коли світ прокинеться від запомороченої марксизмом-комунізмом психози і винесе свій справедливий присуд тим злочинцям, які створили цей голод, як виніс справедливий присуд новішим злочинцям нацистам-гітлерівцям.

У 1983 році минуло 50 років від того великого голоду в Україні й українська еміграція в Західному світі відзначала 50-ліття тієї трагічної події. В тому році було виголошено ряд доповідей, надруковано кілька статтів не лише в українській еміграційній пресі, а й у пресі тих країн, де українці живуть, як уже громадяни тих країн. В цих доповідях та статтях є свідчення тих людей, які той голод пережили, в яких голод забрав їхніх братів, сестер, батьків, матерів і інших родичів та сусідів чи односельчан. Та всі ті доповіді та статті є матеріалом тимчасовим, який почується, чи прочитається й піде в забуття. Але не все треба забувати: можна, а часом і треба забути кривду чи образу особистого характеру, заподіяну кимсь може й несвідомо чи помилково, але свідомо й умисно заподіяного злочину супроти народу, як той голод, не лише не можна забути, а й треба залишити згадку про це наступним поколінням, аби вони не допустилися до чогось подібного в майбутньому своєму житті.

Отже, Українське Православне Братство св. Володимира в Торонті вирішило ці матеріали, по можливості, зібрати й видати збірником, щоб у цей спосіб зберегти їх.

Серед авторів цих матеріалів майже немає майстрів художнього слова, це звичайні люди, які говорять чи пишуть, пригадуючи про ті події, в простій розповідній формі, як вони те бачили, чи пережили самі.

Деякі автори висловлюють свою думку про те, що було причиною того голоду?

Якщо питання ставити в такій простій площині, то відповідь буде теж проста: голод в Україні був викликаний тим, що комуністична московська влада в нелюдський спосіб пограбувала від українських хліборобів абсолютно все зерно, не залишаючи їм ні на харчі, ні на посів. Сталося це тому, що уряд вимагав від хліборобів зерна більше ніж вони його мали. Це було незрозуміло-дике явище, якого не можна було пояснити нічим.

Комуністична преса (іншої не було) подавала для закордону та й для самовдоволення в себе дома, що з переходом на колективну форму господарювання, продуктивність сільського господарства зростає. Та це був БЛЕФ, яким комуністи чванились і, очевидно, вводили в блуд самі себе. Як могла підвищитись продуктивність сільського господарства, коли сам перехід від індивідуального способу господарювання до колективного, цілком нового, ще не випробуваного, був пробним явищем. Крім того, самим „розкуркуленням” було знищено поверх двісті тисяч найбагатших, найпродуктивніших хліборобських господарств: було відірвано від праці в сільському господарстві поверх одного мільйона двохсот тисяч найкращих хліборобів України (Василь Гришко — „Замах на життя нації”), а натомість, на керівників колгоспів було призначено комуністичною партією бездарних, непрактичних у веденні великого господарства, але членів комуністичної партії, які керували господарством виключно базуючись на директивах партії надісланих „згори”.

Та деякі автори, роздумуючи над „причиною” голоду, ставлять це питання в іншій площині, тобто, що було спонукую до того, що комуністична партія Советського Союзу рішилася на цей злочин і застосувала цей голод якраз в Україні?

Отже, одною з головних спонук застосування голоду комуністичною партією супроти українського народу — постійний страх перед відродженням української нації, яка виявляла героїзм та своє національне обличчя в роки революції

і відродження в 1917-20 рр., створивши Українську Суверенну Державу; відплата за спротив та збройну боротьбу українського народу в 1917-20 роках проти російсько-комуністичного колоніалізму та за нехить українського народу прийняти комуністичну ідеологію, назвавши цю нехить „українським буржуазним націоналізмом”, як „антипод” комуністичного „інтернаціоналізму”, а справді, комуністично-російського шовінізму.

Питання поборювання українського навіть не націоналізму, а лише патріотизму серед українського народу, не сходять з порядку денного комуністичної партії Советського Союзу протягом усього часу перебування України в складі ССРСР. Це є явним і майже неприхованим самим ЦК КПСС. Та є речі більш законспіровані й про них можна хіба лиш здогадуватись. Відомо ж, що до складу тодішнього ЦК ВКП(б) належало майже 75% членів ЦК єврейської національності й вони своєю більшістю в ЦК ВКП(б) могли, в замаскований спосіб, домогтися помсти над українським народом за ті „погроми”, які були вчинені деякими бандами неозначеної національності на території України. До такого погляду приводять роздуми над діями єврейських екстремістів, які ще в 1926 році на вулиці в Парижі забили президента Української Народної Республіки Симона Петлюру і ще зараз продовжують ворожу акцію проти українського народу.

Іншим, що могло штовхнути комуністичну кліку на той злочин голодомору це міжнародні торговельні зобов'язання. Як відомо, в ті часи експортним товаром з ССРСР був лісо-матеріал (тімбер), деяка сировина, а головним був хліб (зерно). Про це писав Бернард Ф. Ланкастер у „Нью Йорк Гералд Трібюн”, зазначаючи, що Советський Союз продав свої товари на міжнародному ринку по ціні далеко нижчій від цін існуючих, бо хотів цим створити „демпінг” та поглибити економічну кризу, яка тоді існувала особливо в Америці. Разом з цим, пише Бернард Ланкастер, вони хотіли показати світові, що їхня комуністична батьківщина враз стала багатію, бо прийшли до влади вони — комуністи. Крім того, пише далі Ланкастер, вони всіма силами намагалися роздобути закордонну валюту для закупу машин та зброї для своєї комуністичної імперії.

Та про це свого часу сказав сам Сталін у розмові з Чорчілем, який навів його на розмову про втрати в людях у часі

колективізації та голоду в Україні, на що Сталін відповів: „О так! То був жах!... Але те було абсолютно необхідним для того, щоб у наших фабриках появилися нові машини, а на полях нові трактори”. (В. Чорчіл, „Друга Світова Війна” — том IV, розд. 25).

Цих кілька слів диктатора Сталіна цілком вистачає для того, щоб зрозуміти вартість людини в оцінці комуністів. Сталін відхилив децю перед Чорчілем ту завісу, за якою ховається велика таємниця. Очевидно, ЦК комуністичної партії Советського Союзу, плюнючи індустріалізацію та озброєння своєї „комуністичної імперії” (заБерн. Ланкастером), зв’язав себе певними зобов’язаннями, від виконання яких залежало: „бути чи не бути!..”. Отже, аби врятувати себе, вони безжалісно пограбували українських бідних та середніх селян, залишаючи їх без крихти хліба умирати від голоду, а багатших, так званих „куркулів”, вивезли в тайгу заготовляти ліс (тімбер) для експорту.

Безумовно, прилюдне насвітлення голоду в Україні 1932-33 років є небезпечним для самих комуністів, бо, не зважаючи на те, що вже минуло поверх п’ятдесят років після тієї страшної події, хоч уже й не залишилось майже нікого (крім Лазаря Кагановича) живого з тих, хто був причасний до спричинення того голоду, комуністичні керівники Советського Союзу не відважилися прилюдно не лише визнати вину в цьому своїх попередників, а головне Сталіна, якого вже й сама партія засудила за його звірства, а бояться навіть і згадати про той голод і намагаються ще й досі робити вигляд, ніби такого голоду зовсім не було.

Дехто з авторів висловлює свій жаль до Західного Світу за його байдужість до трагедії українського народу. Та байдужість справді була і є дивною, хоч на це тоді були деякі причини. Адже відомо, що в Советському Союзі під загрозою найжорстокішої кари, заборонялося не лише писати в пресі, а й десь навіть у розмові згадувати про голод. Керівники Советського Союзу прикладали всіх зусиль до того, щоб приховати від зовнішнього світу той великий голод в Україні.

Крім того, Советський Союз приймав до себе лише тих журналістів, які були симпатиками комунізму. Вони подавали до західної преси не правдиві відомості, а лише те, що їм постачали комуністичні керівники Советського Союзу, за

що вони може й мали якусь компенсацію від уряду ССРСР. Так було з кореспондентом „Нью Йорк Таймс” Волтером Дюренті, який подавав до своєї дуже почитної та авторитетної газети лише те, що йому постачали советські керівники. Коли пізніше його посоромили його ж колеги пера за його нечесність, то він в оправдання кинув недбало: „Але ж вони тільки росіяни...” (Поль Половецький — „Геєна огнена”, стор. 213). Це так про тих, що вмирали від голоду в Україні та інших районах ССРСР.

Треба мати на увазі й те, що в ті часи психоза соціалізму володіла мозками майже всіх політиків Західного світу, який лише приглядався з цікавістю до нової, ще не чуваної в світі, соціалістичної системи, про яку хотіли чути лише щось добре й похвальне, як завжди про щось нове.

Та якими б не були світові події, хто б як їх не сприймав, але навмисне створений людьми з необмеженою владою, голод в Україні в 1932-33 роках є найжахливішою подією, про яку ми не можемо і не сміємо мовчати. Мертві вже не можуть нічого сказати про ті муки голодової смерти, але нашим найпершим обов'язком є сказати за них, передати цю страшну правду наступним поколінням світу. Ми це робимо!

Безумовно, цей наш збірник не є єдиним свідченням про той голод в Україні, уже є видані тут на еміграції книжки про ту подію, а серед них найбільше відома серед англомовного світу — „Жнива розпачу”, Роберта Конквеста, написана англійським науковцем англійською мовою.

Але наше Українське Православне Братство св. Володимира у Торонті, вірячи в перемогу правди, вирішило сприяти цій перемозі правди ще й збереженням та виданням цих матеріалів-свідчень.

**Видавничий Комітет
Українського Православного Братства
св. Володимира в Торонті.**

Ігор Витвицький

СЛІД, ЯКИЙ ЗАЛИШАЄТЬСЯ (Дещо скорочено)

Буває почуєте від чужих, а часом і від своїх таку заввагу, що забагато шуму зчиняється з приводу минулого 50-ліття голоду в Україні. Що ж, кажуть, пів століття пройшло, багато дечого скоїлось у світі за той час та й не треба перебільшувати. Егеж, скоїлось чимало і перебільшувати не думаємо. Для нас голод в Україні в 1932-33 роках залишається найвагомішою подією за всю історію нашого народу. Голодом тим і терором, який його супроводив, було знищено майже одну четвертину народної субстанції і в тому більшість нашого національного активу. Слід, що його залишив цей погром на народному організмі, мабуть ще й досі достатньо не усвідомлений, важитиме як фактор у дальшому ході нашої історії.

Зрозуміло, що в Союзі про ці події глухо. Там про них не говорять, не пишуть, так начебто нічого подібного не сталося. Їх, звичайно, закривають єхидною фразою про труднощі колективізації. То й не диво, що з молодшого покоління мало хто знає, які саме були ці „труднощі”.

Менш зрозуміле те, що майже глухо було досі про це народовбивство у вільному світі. Для цього, очевидно, були свої причини. В першу чергу незацікавлення різних центрів інформації, а вдругу таки наша власна недолугість.

Тепер, коли зацікавлення дещо зросло, то зростає теж число дослідників — своїх і чужих. Існують і мають ще повитись основні наукові праці про це апокаліптичне лихо-ліття.

Відомо, що підхід зумовлює висновки, тому той, хто береться досліджувати голод 30-їх років в Україні, повинен, перш за все, мати на увазі, що голод цей не був якимсь ізольованим явищем, яке виникло непередбачено в ході колективізації, а що це був один із засобів національної політики